

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516211574
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:1516211574.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci navrhovateľa: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, J. C., zastúpený splnomocnencom Advokátska kancelária Beňová, s.r.o., Blumentálska 8, Bratislava, IČO: 47 232 366, proti odporkyni: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/X, J., o zrušení vyživovacej povinnosti na plnoletú osobu, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Senica zo dňa 28. októbra 2016, č.k. 10Pc/3/2016-24, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie uznesením napadnutým odvolaním zastavil konanie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že dňa 10.08.2016 bol Okresnému súdu Bratislava V doručený návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti k plnoletej dcére C. L.. Okresný súd Bratislava V vec pripisom zo dňa 21.09.2016 postúpil na ďalšie konanie Okresnému súdu Senica, ako súdu miestne príslušnému, nakoľko všeobecným súdom navrhovateľa je Okresný súd Senica. Súd prvej inštancie zistil, že medzi účastníkmi sa na Okresnom súde Bratislava V vedie konanie o zníženie výživného na plnoletú osobu pod sp.zn. 14C/130/2016, ktoré konanie sa začalo dňa 11.05.2016. Právne súd prvej inštancie posúdil podľa § 2 ods. 1, § 52 Civilného mimosporového poriadku zákon č. 161/2015Z.z. a § 159 Civilného sporového poriadku zákon č. 160/2015 Z.z., keď dospel vecne k záveru, že v danom prípade existuje prekážka začatého konania, teda prekážka litispendencie, ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania. Ak na súde prebieha konanie tých istých účastníkov, týkajúce sa tej istej právnej veci, súd konanie, ktoré začalo na základe neskôr podanej žaloby zastaví. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu, či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený. Podmienky totožnosti strán a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne. Vzhľadom na to, že na Okresnom súde Bratislava V sa vedie konanie tých istých účastníkov týkajúce sa tej istej veci, ktoré začalo skôr, súd konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho bolo navrhovateľovi znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý proces. Navrhovateľ podal dňa 11.05.2016 na Okresnom súde Bratislava V návrh na zníženie výživného na plnoletú osobu, pod sp.zn. 14C/130/2016, z dôvodu svojej dlhodobej pracovnej neschopnosti, keď mal za to, že na jeho strane došlo k výraznej zmene pomerov a súdom stanovené výživné vo výške 175 eur nie je schopný na plnoletú osobu platiť. Poukázal tiež na skutočnosť, že bol uznaný za invalidného a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Okrem toho má vyživovaciu povinnosť aj voči maloletému synovi I.. V čase, keď podával návrh na zníženie výživného netušil, že plnoletá

osoba je schopná sama sa živiť. Dňa 21.06.2016 však plnoletá dcéra podala na navrhovateľa trestné oznámenie pre prečin zanedbania povinnej výživy. V rámci skráteného vyšetrovania trestného konania bolo Okresnou prokuratúrou Senica hodnoverne preukázané, že plnoletá dcéra je schopná sama sa živiť, nakoľko má pravidelný mesačný príjem zo zamestnania na skrátený úväzok vo výške 350 eur. Preto navrhovateľ na podklade tejto novej podstatnej skutočnosti podal dňa 10.08.2016 návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti zo dňa 10.08.2016. Má za to, že konajúci súd nesprávne právne vec posúdil, keď konanie o návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoletú osobu zastavil z dôvodu prekážky skôr začatého konania a to konania o návrhu na zníženie výživného na plnoletú osobu. Totožnosť konania označil ako danú vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený. Súd tak označil konanie o návrhu na zrušenie výživného na plnoletú osobu a konanie o návrhu na zníženie výživného na plnoletú osobu ako konania vo veciach výživného plnoletých osôb za totožné. S týmto nesúhlasí. Uvedené konania nemajú totožný predmet konania a žalobný petit oboch návrhov nevychádza z rovnakých skutkových tvrdení, nemožno teda konanie o jeho návrhu na zrušenie výživného na plnoletú osobu legitímne zastaviť z dôvodu litispendencie. V návrhu na zníženie výživného argumentoval svojimi preukázateľne zhoršenými životnými pomermi vrátane dlhodobého zhoršeného stavu. V čase podania tohto návrhu nevedel, že plnoletá osoba je schopná sama sa živiť a preto v petite návrhu nežiadal zrušenie výživného. Návrh na zrušenie výživného podal až potom, ako sa dozvedel, že jeho dcéra je schopná sama sa živiť, pričom návrh sa opiera len o túto novovzniknutú skutočnosť. Je evidentné, že obe konania aj keď pôsobia že sú postavené na totožnom základe, v skutočnosti operujú s rôznymi právnymi skutočnosťami a navrhovateľ sa prostredníctvom nich domáha odlišných rozhodnutí. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5Cdo 223/2008 zo dňa 10.12.2008 a na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp.zn. 5Cdo 77/2009. Má za to, že nie sú naplnené skutkové znaky prekážky litispendencie, keďže konania majú odlišný predmet a odlišné skutkové okolnosti nie je možné súhlasiť s názorom súdu, že je pre prekážku litispendencie nutné zastaviť konanie. Konanie o výživné na plnoletú osobu je len na základe návrhu s tým, že sa v prípade oprávnenosti návrhu na zrušenie tento zrušuje najskôr ku dňu podania takéhoto návrhu. Navrhovateľ predmetným zastavením konania prišiel o možnosť domáhať sa zrušenia vyživovacej povinnosti ku dňu podania návrhu v tejto veci. Konajúci súd nesprávne právne vyhodnotil vec, vo veci nerozhodol správne, preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že má za to, že navrhovateľ sa pôvodne domáhal zníženia výživného v konaní vedenom na OS Bratislava V, pričom v tomto konaní vystupovali rovnakí účastníci a išlo o ten istý predmet konania založený na rovnakých skutkových okolnostiach. Totožnosť predmetu konania je vymedzená ako totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu, či skutkového deja. Navrhovateľ sa domáhal zníženia výživného, pričom pod znížením výživného sa rozumie i zrušenie výživného, čoho sa však navrhovateľ domáhal v samostatnom konaní vedenom na tunajšom súde. V obdobnej veci rozhodoval i Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 28.07.2016, sp.zn. 20C/232/2015, ktorý taktiež potvrdil, že návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti v sebe zahŕňa i návrh na zníženie výživného a naopak. Keď sa chcel navrhovateľ domáhať zrušenia výživného, mohol v konaní o zníženie výživného vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 14C/130/2016 využiť inštitút zmeny návrhu na začatie konania a domáhať sa v konaní o zníženie aj zrušenia výživného a zároveň by tak predišiel vzniku prekážky litispendencie.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP, § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP) postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie mu predchádzajúce, bez ohľadu na dôvody odvolania (§ 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, pretože uznesenie súdu prvej inštancie nie je vecne správne.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 10Pc/3/2016 je zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k plnoletej dcére.

6. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zastavil konanie v súlade s ust. § 159 CSP, pre prekážku litispendencie.

7. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že navrhovateľ návrhom podaným na Okresný súd Bratislava V dňa 10.08.2016 sa domáhal zrušenia výživného na plnoletú dcéru C. L.. Okresný súd Bratislava V prípisom zo dňa 22.08.2016 vec postúpil Okresnému súdu Senica ako súd miestne príslušnému, nakoľko všeobecným súdom navrhovateľa je Okresný súd Senica. Okresný súd Senica následne zistil, že na Okresnom súde Bratislava V sa vedie konanie o zníženie výživného navrhovateľa na plnoletú dcéru pod sp.zn. 14C/130/2016, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené a bolo začaté dňa 11.05.2016. Súd prvej inštancie zhodnotil, že uvedené dve konania majú totožný predmet konania, totožných účastníkov a keďže konanie o zníženie výživného začalo skôr, konanie o zrušenie výživného zastavil.

8. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie nerozhodol vo veci správne, keď skonštatoval v danej veci prekážku litispendencie.

9. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

10. V predmetnej veci odvolací súd má za to, že sú totožní účastníci konania, avšak nie je totožný predmet konania. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 14C/130/2016 je zníženie výživného na plnoletú osobu, kde navrhovateľ žiadal zníženie z dôvodu zmeny pomerov na svojej strane, ktoré sa podľa neho zmenili tak, že odôvodňujú zníženie výživného. V návrhu na zrušenie výživného navrhovateľ odvodzuje svoj nárok od skutočnosti, že plnoletá dcéra začala pracovať, v dôsledku čoho je schopná sama sa živiť. Pri výživnom na plnoletú osobu sa jedná o konanie návrhové. Súd bez toho, aby bol podaný návrh na zrušenie výživného o takomto nároku rozhodnúť nemôže a to ani v prebiehajúcom konaní o zníženie výživného. A naopak, v konaní o zrušenie výživného, pokiaľ by aj došiel k záveru, že sú dôvody na zníženie výživného, avšak takýto návrh nebude zo strany povinnej osoby podaný, o tomto rozhodnúť nemôže. Keďže navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného skôr a následne sa dozvedel o dôvode opodstatňujúcom zrušenie výživného, podal návrh na zrušenie výživného. Odvolací súd má za to, že nie je možné zastaviť konanie o zrušenie výživného z dôvodu prekážky litispendencie. Okresný súd Bratislava V mohol uvedené konania spojiť, pokiaľ tak nespravil, nie je možné konanie o zrušenie výživného zastaviť z dôvodu prekážky litispendencie a to aj z dôvodu, že navrhovateľ nie je povinný v takomto prípade meniť žalobný petít v konaní o zníženie výživného, nakoľko môže súčasne požadovať aj zníženie výživného za určité obdobie predchádzajúce zrušeniu výživného. Takže tieto konania o zníženie výživného a zrušenie výživného sa môžu viesť aj popri sebe.

11. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd prvej inštancie vec riadne prejedná a vo veci opätovne rozhodne. Zároveň rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

12. Uvedené uznesenie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).